

جناب آقای شیخ حسینی مدیرعامل محترم بانک توسعه تعاون
جناب آقای خانی مدیرعامل محترم بانک توسعه صادرات ایران
جناب آقای ابراهیمی مدیرعامل محترم بانک سپه
جناب آقای خورسندیان مدیرعامل محترم بانک صنعت و معدن
جناب آقای فرخ نژاد مدیرعامل محترم بانک کشاورزی
جناب آقای حسینی مدیرعامل محترم بانک مسکن
جناب آقای نجارزاده مدیرعامل محترم بانک ملی ایران
جناب آقای شیری مدیرعامل محترم شرکت دولتی پست بانک
جناب آقای فتحعلی مدیرعامل محترم بانک سینا
جناب آقای پورسعید رئیس محترم هیأت سرپرستی بانک ایران زمین
جناب آقای اخلاقی فیض آثار مدیرعامل محترم بانک تجارت
جناب آقای الله گانی مدیرعامل محترم بانک رفاه کارگران
مدیرعامل محترم بانک آینده
جناب آقای بلگوری مدیرعامل محترم بانک اقتصاد نوین
جناب آقای پرویزیان مدیرعامل محترم بانک پارسیان
جناب آقای قاسمی مدیرعامل محترم بانک پاسارگاد
جناب آقای جوادی مدیرعامل محترم بانک خاورمیانه
مدیرعامل محترم بانک دی
جناب آقای معرفت مدیرعامل محترم بانک سامان
جناب آقای قدمی مدیرعامل محترم بانک سرمایه
جناب آقای احمدی مدیرعامل محترم بانک شهر
جناب آقای بهاروندی مدیرعامل محترم بانک کارآفرین
جناب آقای فهمی مدیرعامل محترم بانک گردشگری
جناب آقای قضایی پاکدهی مدیرعامل محترم بانک مشترک ایران - ونزوئلا
جناب آقای حسین زاده مدیرعامل محترم بانک قرض الحسنه رسالت
جناب آقای شمسی نژاد مدیرعامل محترم بانک قرض الحسنه مهر ایران
جناب آقای جوادی مدیرعامل محترم موسسه اعتباری غیربانکی ملل
جناب آقای تقوی نژاد رییس محترم هیأت سرپرستی موسسه اعتباری غیربانکی نور
جناب آقای کشوری رییس محترم هیأت سرپرستی موسسه اعتباری غیربانکی کاسپین
جناب آقای سیفی کفشگری مدیرعامل محترم بانک صادرات ایران
مدیرعامل محترم بانک ملت

باسلام و احترام؛

چنانکه مستحضرنند به موجب تکلیف قانونی مندرج در تبصره ماده (۱) قانون «اصلاح قانون صدور چک» مصوب سال ۱۳۹۷، زیر ساخت صدور و تبادل چک الکترونیکی موسوم به سامانه چکاد از آبان ماه سال ۱۴۰۱ شروع به فعالیت نمود و متعاقباً توسعه محصول در چارچوب قوانین و مقررات مترتبه در دستور کار این بانک قرار گرفت. در این راستا کارگروه‌های متعدد تشکیل و جلسات همفکری و آموزشی با مشارکت شبکه بانکی برگزار گردید. علی‌ایحال به منظور تکمیل اقدامات قانونی موصوف و تبیین سازوکار اجرایی خدمات مرتبط با چک الکترونیکی، دستورالعمل پیوست با محوریت افتراقات مترتب بر این محصول نسبت به چک کاغذی؛ ارسال می‌گردد.

شایان ذکر است، همان‌طور که در ماده ۹ دستورالعمل صدراالاشاره تصریح شده است سایر احکام، الزامات و سازوکارهای اجرایی ناظر بر صدور و تبادل چک الکترونیکی، حسب مورد تابع مفاد «قانون اصلاح قانون صدور چک» و مقررات مربوط از جمله «دستورالعمل حساب جاری (ریالی)» و آخرین اصلاحیه‌های آن‌ها می‌باشد.

خواهشمند است دستور فرمایید ضمن ابلاغ مراتب به واحدهای ذیربط، تمهیدات و اقدامات مقتضی برای اجرای دقیق دستورالعمل پیوست معمول شده و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. ۶۳۶۷۷۵۴/د.

مدیریت کل نظام‌های پرداخت

اداره توسعه و تدوین مقررات نظام‌های پرداخت

محمد رضا مانی یکتا آمنة نادعلی زاده

۲۵۱۶

۳۲۱۵-۲۱

مرد

دکتر

رونوشت:

- _ قائم مقام محترم و عضو هیات عامل بانک مرکزی - جهت استحضار.
- _ دبیر کل محترم و عضو هیات عامل بانک مرکزی - جهت استحضار.
- _ معاون محترم توسعه مدیریت و منابع و عضو هیات عامل - جهت استحضار.
- _ معاون محترم فناوری‌های نوین - جهت استحضار.
- _ معاون محترم نظارت بانک مرکزی - جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره روابط عمومی - جهت استحضار.
- _ شرکت خدمات انفورماتیک - جناب آقای عابدی، مدیر محترم پروژه‌های بانک مرکزی - بازگشت به نامه شماره ISC/۲۲۴۵/۱۴۰۲/۸۵ مورخ ۰۹/۱۲/۱۴۰۲ - جهت استحضار و تمهید اقدامات مربوطه.

تهران - بلوار میرداماد - پلاک ۱۹۸ - تلفن: ۲۹۹۵۱ - کپس: ۳۳۱۱۱ - فاکس: ۶۷۴۵۶۷۳۵۶۷۴ - سایت

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

معاونت فناوریهای نوین

مدیریت کل نظامهای پرداخت

اداره توسعه و تدوین مقررات نظامهای پرداخت

دستورالعمل اجرایی تبصره ماده (۱) قانون اصلاح

قانون صدور چک، مصوب سال ۱۳۹۷

زمستان ۱۴۰۲

با استناد به تبصره الحاقی ماده (۱) قانون اصلاح قانون صدور چک (مصوب سال ۱۳۹۷)؛ دستورالعمل اجرایی تبصره مذکور، که زین پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده شود، به شرح ذیل تدوین گردیده و در مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۸ به تصویب کمیسیون ابزارهای پرداخت و تسویه بانک مرکزی رسید:

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- در این «دستورالعمل» عناوین زیر به جای عبارات مربوط به کار می‌رود. سایر عناوینی که در این «دستورالعمل» تعریف نگردیده‌است، تابع مفاد دستورالعمل حساب جاری مصوب یکم هزار و دویست و چهل و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۷/۰۳/۰۱ شورای پول و اعتبار و دستورالعمل اجرایی ماده (۶) اصلاحی قانون صدور چک، مصوب یکم هزار و سیصد و ششمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۲۵ شورای پول و اعتبار می‌باشد:

۱-۱- قانون اصلاح قانون صدور چک: قانون صدور چک مصوب سال ۱۳۵۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن؛

۲-۱- بانک: مؤسسه اعتباری است که به موجب قانون تحت عنوان «بانک» فعالیت می‌نماید و یا تحت عنوان «بانک» از بانک مرکزی مجوز تأسیس یا فعالیت دریافت کرده است و تحت نظارت بانک مرکزی فعالیت می‌نماید.

۳-۱- مشتری: به شخص حقیقی یا حقوقی دارنده حساب جاری با دسته‌چک اطلاق می‌گردد؛

۴-۱- قانون تجارت الکترونیکی: «قانون تجارت الکترونیکی» مصوب سال ۱۳۸۲؛

۵-۱- داده پیام^۱: وفق بند (الف) ماده (۲) «قانون تجارت الکترونیکی»، هر نمادی از واقعه، اطلاعات یا مفهوم است که با وسایل الکترونیکی، نوری و یا فناوری‌های جدید اطلاعات تولید، ارسال، دریافت، ذخیره یا پردازش می‌شود؛

۶-۱- امضای الکترونیکی: وفق بند (ی) ماده (۲) «قانون تجارت الکترونیکی»، عبارت است از هر نوع علامت منضم شده یا به نحو منطقی متصل شده به «داده پیام» که برای شناسایی امضای‌کننده «داده پیام» مورد استفاده قرار می‌گیرد؛

۷-۱- چک الکترونیکی: «چک الکترونیکی» موضوع تبصره ماده (۱) «قانون اصلاح قانون صدور چک» است که صدور، دریافت، تایید اطلاعات و انتقال آن به شخص دیگر در قالب «داده پیام» صورت گرفته و صدور آن منوط به «امضای الکترونیکی» صادر کننده است و مشمول قوانین و مقررات مرتبط با چک کاغذی حسب مورد می‌باشد.

۸-۱- سامانه چکاد (چک امن دیجیتال): زیرساخت فنی صدور، تأیید، انتقال و استعلام «چک الکترونیکی» می‌باشد؛

¹ Data Message

۱-۹- سامانه صیاد: سامانه صدور یکپارچه الکترونیکی دسته چک و نقل و انتقال چک نزد بانک مرکزی؛

فصل دوم- شرایط اعطای دسته «چک الکترونیکی» و اقلام اطلاعاتی برگ «چک الکترونیکی»

ماده ۲- «بانک» مکلف است برای ارائه دسته «چک الکترونیکی» به «مشتری» خود صرفاً از طریق «سامانه صیاد» و با لحاظ شرایط ماده ۶، دستورالعمل اجرایی ماده (۶) اصلاحی قانون صدور چک اقدام نماید.

تبصره: صدور دسته «چک الکترونیکی» با لحاظ ثبت چهارپنجم (۸۰ واحد درصد) از مجموع تعداد برگه‌های آخرین دسته «چک الکترونیکی» در «سامانه صیاد» و یا ارائه به «بانک» امکان پذیر است. اعطای دسته چک جدید به صاحبان حساب‌های جاری تجاری حسب نوع چک منوط به اعاده آن به «بانک» یا ثبت در «سامانه صیاد» سه پنجم (۶۰ واحد درصد) از برگه‌های آخرین دسته چک متصل به حساب تجاری است؛

ماده ۳- نمایش اقلام اطلاعاتی زیر مطابق مندرجات سامانه «صیاد» بر روی هر برگ «چک الکترونیکی» تخصیص یافته به «مشتری» الزامی است:

۳-۱- کلمه «چک الکترونیکی»؛

۳-۲- شناسه صیادی یکتا برای هر برگه «چک الکترونیکی»؛

۳-۳- سری و سریال «چک الکترونیکی»؛

۳-۴- محل درج اطلاعات هویتی صاحب حساب یا صاحبان حساب؛

۳-۵- شناسه حساب بانکی ایران (شبا) حساب؛

۳-۶- نام و شناسه اختصاصی شعبه بانک صادرکننده دسته «چک الکترونیکی».

۳-۷- اطلاعات هویتی شخص حقیقی یا حقوقی که «چک الکترونیکی» در وجه وی صادر و یا به وی منتقل شده است؛

۳-۸- محل درج تاریخ؛

۳-۹- محل درج مبلغ؛

۳-۱۰- محل درج علت صدور «چک الکترونیکی» در قسمت بابت در چارچوب موارد مندرج در بند (۵) ماده (۴) دستورالعمل اجرایی ماده (۶) اصلاحی قانون صدور چک حسب مورد؛

تبصره ۱: درج شرح صدور «چک الکترونیکی» در قسمت شرح، اختیاری می‌باشد.

تبصره ۲: «بانک» موظف است محل درج حروف مبلغ و تاریخ «چک الکترونیکی» را به گونه‌ای تعبیه نماید که توسط صادرکننده چک به صورت خودکار و سیستمی در متن چک درج شود، تا امکان درج عدد یا حروف مغایر (سهواً یا عمداً) سلب گردد.

ماده ۴- ضمانت «چک الکترونیکی» به منظور التزام به تادیه وجه توسط شخص/اشخاصی غیر از صادرکننده با «امضای الکترونیکی» ضامن/ضامین و با قید شخصی که ضمانت به نفع او صورت می‌گیرد (مضمون له)، امکان پذیر است.

فصل سوم- شرایط عدم پرداخت وجه «چک الکترونیکی»، صدور گواهی نامه عدم پرداخت «چک الکترونیکی» و رفع سواثر از سوابق «چک الکترونیکی» برگشتی

ماده ۵- «بانک» در موارد زیر، مجاز به پرداخت وجه «چک الکترونیکی» نبوده و با درخواست دارنده «چک الکترونیکی» موظف به صدور گواهی نامه عدم پرداخت می‌باشد:

۵-۱- عدم کفایت موجودی حساب جاری و عدم امکان تامین وجه چک از محل سایر حساب‌های متعلق به صادرکننده در همان «بانک» (براساس بند ۱۰-۱ ذیل ماده ۱۰ دستورالعمل حساب جاری)؛

۵-۲- صدور دستور عدم پرداخت توسط «مشتري» یا ذی نفع یا قائم مقام قانونی وی، در چارچوب ماده (۱۴) «قانون صدور چک»، با این قید که در «چک الکترونیکی»، ادعای مفقودی مصداق ندارد؛

۵-۳- بسته بودن حساب جاری یا انسداد بخشی از/تمامی موجودی آن از جمله به موجب قانون، دستور از مرجع قضایی یا به دستور «مشتري»؛

۵-۴- سایر موارد به موجب قوانین و مقررات موضوعه.

ماده ۶- در صدور گواهی نامه عدم پرداخت «چک الکترونیکی» ضمن رعایت ماده ۴ «قانون صدور چک»، قید اقلام اطلاعاتی زیر منطبق با اطلاعات مندرج در «سامانه چکاد» الزامی است:

- ۶-۱-** درج عبارت گواهی نامه عدم پرداخت «چک الکترونیکی»؛
- ۶-۲-** درج مشخصات «چک الکترونیکی» (شامل اقلام اطلاعاتی شناسه صیادی، سری و سریال چک، تاریخ و مبلغ چک) و اطلاعات هویتی صادر کننده با هدف اعلام اطلاعات «چک الکترونیکی» به مرجع قضایی؛
- ۶-۳-** بابت صدور «چک الکترونیکی»؛
- ۶-۴-** هویت انتقال دهندگان «چک الکترونیکی» (ظهنویس‌ها) تا شخصی که به عنوان آخرین ذینفع، درخواست برگشت چک را داده است؛
- ۶-۵-** شرح صدور «چک الکترونیکی»؛
- ۶-۶-** درج هویت ضامن/ضامین صدور «چک الکترونیکی» و با قید هویت شخص/اشخاصی که ضمانت به نفع آن‌ها به عمل آمده است.

ماده ۷- گواهینامه عدم پرداخت «چک الکترونیکی» قابل انتقال به غیر نمی‌باشد. لیکن «چک الکترونیکی» برگشتی قابل انتقال به غیر است.

ماده ۸- در صورت تحقق هر یک از موارد مندرج در تبصره ۳ ماده (۵) مکرر «قانون اصلاح قانون صدور چک»، «بانک» مکلف است نسبت به رفع سوءاثر از سوابق «چک الکترونیکی» برگشتی اقدام نماید.
تبصره: بند ب تبصره ۳ ماده (۵) مکرر «قانون اصلاح قانون صدور چک» دال بر استرداد لاشه چک برگشتی به صادرکننده، به صورت انتقال سیستمی «چک الکترونیکی» به صادرکننده در «سامانه چکاد» محقق می‌گردد.

ماده ۹- سایر احکام، الزامات و سازوکارهای اجرایی ناظر بر صدور و تبادل «چک الکترونیکی»، حسب مورد تابع مفاد «قانون اصلاح قانون صدور چک» و مقررات مربوط از جمله دستورالعمل حساب جاری (ریالی) و آخرین اصلاحیه‌های آن‌ها می‌باشد.
